

ЛЕТОПИСЪТ КАТО СВДЕТЕСТВО

Том втори „История, устав, устройство и управление на Старото масонство“ от поредицата „Летопис на масонството в България“, написана от Румен Ралчев и Недю Недев, е значим културен факт. Подобни издания детайлизират картината на събитията и фактите в една област, която винаги е била в затъмнение и под подозрение.

Летописът е стар жанр, който представя някаква последователност от общественозначими събития. Популярното гръцко название „хроника“ е еквивалент на славянското „летопис“. Летописите опазват миналото, ориентират настоящето и са благородна грижа за бъдещето.

В последните години литературата върху масонството се обогати с интересни изследвания, посветени на различни аспекти от неговото битие. Ефектът от положените усилия е многостранен. Повечето от тях осветляват философията, историята и символиката на масонството по един коректен и удовлетворителен за любопитството на широката публика начин.

Навсякъде, където има криптирани знания и затворени врати, въображението се разпазва, хипотезите нерядко се превръщат в подозрения, измислиците в обвинения. „Кои са те?“, „Какво правят?“, „Какво крият?“, „Кой е в списъка?“... са

обичайни въпроси, разположени между обикновеното любопитство и периодично разрастващата се параноя.

„Летопис на масонството в България“ е опит да се отговори още веднъж на актуалните въпроси и събудят старите тревоги.

Масонството е част от българската история и обективният прочит на неговата роля в нея е наистина важен. Само по този начин – чрез факти, съпоставки, концептуални модели... – ще може да се изгради една по-задълбочена и коректна представа за историческите явления и процеси, свързани с темата.

Летописът на Румен Ралчев и Недю Недев работи именно в тази посока. На основата на едно много сериозно изследователско усилие са събрани, подредени и поднесени редица впечатляващи като обем факти.

По разбираеми причини, свързани с тайни, унищожения, преследвания... документалният фонд на българското масонство е жестоко пострадал. Там, където липсват оригинални масонски документи, враговете на братството са реконструирали, писали и дописвали.

В конкретния случай двамата автори са направили възможното, за да компенсират щетите и да пресъградят увредената картина на миналото.

Персоналистичният свод на българското масонство, представен в работата, е изключително ценен. Той дава представа за огромния брой забележителни личности – публични и не толкова – които са се ангажирали с каузата на масонството и са се доверили на неговата ценностна система.

Става дума за интелектуалци, банкери, юристи, политици... – цвета на българската нация. Повечето от тези хора не просто са били номинални масони, а са съдействали активно, с дела и личен пример, за внедряването на една по-различна етика в обществения живот. Те са работили за просперитета на българската държава в едни от най-трудните години на нейното съществуване. Те са доказали, че масонството е световно братство с универсална етика, но в същото време то е готово да се ангажира с локални проекти и с национално значими каузи. Което, разбира се, не означава, че историята не познава тежки персонални провали в масонската етика.

Издирените и приложени документи работят именно в посока на обективността. Те са лъч, осветяващ масонските принципи, благородството на делата и верността към знанието. Възпроизведената книга „История, същина, устройство и управление на свободното зидарство“ на д-р Р. Стояшки се вписва добре в избраната доказателствена политика.

Чрез подобни летописи българите ще имат по-ясна представа за собствената си история. Ще се създадат предпоставки да се елиминират поне част от предразсъдъците, които продължават да управляват хората в постмодерния свят.

През 19 в. и в зората на 20 в. лъжата е вървяла по каналите на слуховете, фалшификатите и колективната параноя. Сега лъжата има много по-силни технологични възможности, но психологическите предпоставки са си все същите.

За това още веднъж подчертаваме – документите и делата са най-добрият отговор на користните измислици и на предразсъдъците.

Том втори от „Летопис на масонството в България“ е поредното доказателство, че девизът „Любов, истина, труд“ не е анахронизъм. Той е принцип и призив. Актуален хоризонт за нравствена отговорност и духовно израстване.

Валери Стефанов

